

عنوان مقاله:

آسیب شناسی و نقد وضعیت بانکداری ایران از منظر عدالت اقتصادی

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات اقتصاد اسلامی، دوره 12، شماره 1 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

سید عباس موسویان - پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، قم، ایران

محمد رضا مهربان پور - استادیار دانشگاه تهران، تهران، ایران

محمد رسول حشمتی - استادیار موسسه آموزش عالی اقبال لاهوری، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

پس از پیروزی انقلاب، همواره عدالت یکی از اساسی‌ترین محورهای ثابت سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری بوده، اما عملکرد سیستم بانکی در خصوص عدالت، از سوی صاحب نظران اقتصادی با انتقادهای فراوان روبرو بوده است. انتقاد علمی می‌بایست با تکیه بر ارزیابی عملکرد و با بهره‌گیری از شواهد تجربی صورت گیرد. از این رو، ارزیابی میزان تحقق عدالت مستلزم به کارگیری شاخص‌های مناسب برای سنجش آن است. با توجه به انتقادات وارده بر سیستم بانکی در خصوص ضعف در تامین عدالت، در مقاله حاضر به بررسی این موضوع می‌پردازیم که وضعیت عدالت در سیستم بانکداری کشور روبه بهبود بوده است یا خیر. بدین منظور، تعدادی از شاخص‌های عدالت در حوزه بانکداری اسلامی استخراج و سپس به کمک آنها و با استفاده از داده‌های بانک مرکزی، میزان تطابق نظام بانکداری کشور با معیارهای عدالت مورد ارزیابی قرار گرفت. تکنیک آماری ناپارامتریک با نام آزمون روندیابی مان-کندال جهت شناسایی روند هر یک از شاخص‌ها به کار گرفته شد. ارزیابی مولفه‌های عدالت اقتصادی یعنی توازن اجتماعی، رعایت انگیزه سپرده‌گذار، فقرزدایی و التزام به مفاد قرارداد از طریق چهار فرضیه آزمون شد. نتایج بیانگر این بود که به جز فرضیه مربوط به مولفه رعایت انگیزه سپرده‌گذار، مابقی فرضیات تحقیق تایید نشدند. به عبارت دیگر وضعیت عدالت سیستم بانکداری کشور از منظر شاخص‌های توازن اجتماعی، فقرزدایی و استیفای حقوق طرفین روبه بهبود نیست. در خصوص این سه مولفه باید گفت، علاوه بر اینکه شاهد تقویت آنها نبوده‌ایم، بلکه باتوجه به آماره آزمون مان-کندال، روند آنها روبه پسرفت نیز بوده است.

کلمات کلیدی:

اقتصاد اسلامی، عدالت، شاخص، نقد، بانکداری اسلامی. طبقه بندی JEL: D63, G21

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1011538>

